

та поезия бе се разкрило пред мен като гъвкава парадигма, чиито говорители първоначално недоумяват пред замлъкването на Яворов, а по-сетне и пред настъпилите промени в неговия изказ, и които, коментирайки тази уникална поезия, се приспособяват, възприемат и заучават Яворовите надредни метафори и символи, за съжаление, с нищо не спомагаше да доловя единния поет, да извлека единосъщия и плавния развой на неговата означителна система. „Озарението“, ако мога така да нарека внезапния проблясък след многото търпеливи наблюдения, дойде доста по-късно: когато започнах да се занимавам с текстологичните промени, извършени при редактирането на включените в „Подир сенките на облаците“ творби. Дължеше се най-вече на провидения резултат от съкращаването на огромния наративен отрязък от поемата „Калиопа“ (1899–1904), съкращение, изцяло променило типа поема. И не само това: явно се забелязваше как сегменти от този отрязък, изглеждащи невинни в случайната си употреба – модифицирани в нов изказ – се превръщат в конституентни маркери на Яворовите текстове от 1905 г. нататък. Неочаквано бях навлязла в така бленуваното от мен единосъщие – вече можех да изследвам *атомизирането*, фрагментаризирането на целокупната Яворова поезика, да видя как се потвърждава казаното от Ницше за декадента Вагнер, че „цялото не живее като цяло, то е фрагментарно, пресметнато, изкуствено, художествен монтаж“. Следователно, грабващите с непосредността си фрагменти на късния Яворов бяха в някакъв смисъл „изчислени“, а въздействието им – изцяло промислено. Находката в „Калиопа“ просто разгърна пред погледа ми напълно нов, непознат Яворов, един Яворов, чиято безпролучна „тъмнота“ бе започнала да се разсейва – знаците вече бележеха, издаваха правилата си на употреба, символите губеха от мистичния си дъх на пленителна непонятност, изпълвайки се с „жива“ семантична енергия...

Яворов вече не бе застиналият в странно-нелепото си мълчание „сфинкс“, а неуморно говореше – несъкрусимата му